

Pro tajemníka ÚV KSČ s.M. Beňa
ke schválení

A. Junc

VNITROSTRANICKÁ INFORMACE č. 21

Pro členy a kandidáty předsednictva,
členy sekretariátu ÚV KSČ

Dne 29. května 1987

Yhonic

Č. j.: inf. 03224/ 21

Počet listů: 9

Počet výtisků: 27

Den vydání: 29. května 1987

OBSAH

Informace o politické situaci v krajích

Informace o politické situaci v krajích

Krajské (městské) výbory KSČ (KSS) informují ve svých zprávách, že politickoorganizační a řídicí práce stranických orgánů a základních organizací je soustředěna zejména na kontrolu zabezpečování ekonomických úkolů a opatření k vyrovnaní skluzů ve výrobě, na realizaci závěrů 5. zasedání ÚV KSČ i zásad přestavby hospodářského mechanismu v konkrétních podmínkách. Postupně jsou prosazovány do praxe některé záměry směřující na základě vyhodnocení výročních členských schůzí ZO KSČ k vyšší účinnosti forem a metod stranické práce.

K překonávání prohlubující se nepříznivé tendence v plnění hlavně kvalitativních ukazatelů státního plánu, zesilují stranické orgány, v souladu s usnesením PÚV KSČ z 22. 4. 1987, tlak na odpovědné vedoucí pracovníky. Vycházejí přitom ze závěrů komplexního hodnocení a zvyšují požadavky na jejich řídicí, organizační a kontrolní činnost. Přes vynaložené úsilí se dosud nedaří výrazněji, ve smyslu linie XVII. sjezdu a následných zasedání ÚV KSČ, politicky hospodářskou sféru ovlivňovat.

Stranické organizace v oblasti zemědělství přijímají v současné době opatření k rychlému překlenutí zpoždění zemědělských prací, které způsobily deště a povodně. V politickém systému je pozornost orientována na přípravu a konání krajských konferencí pionýrských pracovníků a SSM i na realizaci úkolů volebních programů Národní fronty. S příznivým ohlasem se setkává diplomatická, mírová aktivita ČSSR a SSSR na mezinárodním poli, se zájmem jsou očekávány výsledky 21. zasedání Politického poradního výboru Varšavské smlouvy.

Krajské a okresní výbory strany projednávají hospodářské výsledky na poradách, aktivech i seminářích, zvou zástupce generálních ředitelství, ředitele podniků i závodů, předsedy stranických, odborových i svazáckých organizací ke konzultacím a na zasedání předsednictev. Například předsednictvo okresního výboru KSČ v Prachaticích svolalo poradou ředitelů pěti

hospodářských organizací za účasti zástupců nadřízených orgánů. Ředitelům podniků i závodů a výborům stranických organizací byla vyslovena nespokojenost a současně uloženo vyrovnat skluzu, zaměřit se na plnění kvalitativních ukazatelů, rozvoj pracovní iniciativy a zkvalitnění politickovýchovné práce v kolektivech. Jednou z účinných forem ke zlepšení práce hospodářských organizací jsou jednání předsednictev OV KSČ, nebo ekonomických komisí přímo v jednotlivých podnicích a závodech. Na pomoc celozávodním výborům i stranickým organizacím je územními stranickými orgány vysílán přední funkcionářský aktiv.

Rovněž podnikové i celozávodní výbory strany a jednotlivé stranické organizace se v rámci uplatňování práva kontroly soustavně zabývají plněním plánovaných úkolů, svolávají stranicko-ekonomické konference k hlubšímu objasňování příčin nedostatků a sjednocování postupu při jejich odstraňování. Kupříkladu PV KSČ o.p. AZNP Mladá Boleslav organizoval takovéto jednání k překonání značných potíží v plnění letošního plánu a k zabezpečení závěrů 5. zasedání ÚV KSČ. Bylo na něm kritizováno, že přetrvává nízká úroveň řídicí i organizátorské práce, nejsou dostatečně využívány pokrokové formy řízení a je narušena součinnost mezi jednotlivými úseky podniku. Ke zlepšení byly přijaty mobilizační úkoly pro komunisty v hospodářském vedení i společenských organizacích. Tyto úkoly byly projednány na členských schůzích ZO KSČ a v kolektivech.

V důsledku uvedeného úsilí stranických orgánů i organizací se podařilo v řadě případů mobilizovat pracující, vyrovnat či alespoň snížit skluzu a zabezpečit plánované úkoly letošního roku. Přesto se však nadále projevují nedostatky v plnění kvalitativních ukazatelů zejména upravených vlastních výkonů, nákladů, zisku a odbytu do tržních fondů i ve vývozu do neso- cialistických zemí. Krajské (městské) výbory strany poukazují na přetrvávající příčiny tohoto stavu. Jen pomalu se mění přístupy vedoucích hospodářských pracovníků podniků i závodů a zvyšuje úroveň organizátorské práce. Generální ředitelství ne-

projevují potřebnou aktivitu při řešení problémů a disproporcí ve vazbách plánů i dodavatelsko-odběratelských vztazích. Zástupci těchto středních článků řízení často na jednáních s územními stranickými orgány nápravu slíbí, ale závazky neplní. Porušování uzavřených hospodářských smluv a nízká kvalita dodávek způsobují permanentní nedostatek surovin, materiálu i subdodávek. Jsou jednou z hlavních příčin nerovnoměrného plnění plánu, výpadků a nemožnosti dohnat skluzu. Potíže jsou rovněž s dovozem ze socialistických zemí. Například PZO Technopol Bratislava uvádí, že skluzu v dodávkách z minulého roku činí 30 mil. Kčs. Přes dílčí pozitivní výsledky jsou značné rezervy ve správném zaměření a v dalším rozvoji pracovní iniciativy. V některých krajích (například ve Východoslovenském) se pražská výzva nestala v mnoha hospodářských organizacích součástí programu vědeckotechnického rozvoje a nepronikla do činnosti pracovních kolektivů. Poměrně málo z nich je zapojeno do brigádní formy organizace práce a odměňování.

Velká pozornost je věnována zabezpečování závěrů 5. zasedání ÚV KSČ. Krajské (městské) výbory uskutečnily porady vedoucích tajemníků okresních (obvodních) výborů k výměně zkušeností. Probíhají zasedání územních orgánů k této problematice. Podíl základních organizací strany, které již aplikovaly tyto závěry na místní podmínky, je v jednotlivých krajích rozdílný. Například ve Východoslovenském k tomu došlo ve většině ZO KSS, zatímco v Bratislavě k tomu teprve přistupují. První poznatky z realizace tohoto úkolu v Severomoravském kraji ukazují, že hlavní směry urychlování vědeckotechnického rozvoje jsou sice ujasněny, ale mnohdy dochází k jejich spojování s neúměrnými požadavky na finanční prostředky, investice, kapacitu předvýrobních útvarů a racionalizačních dílen. Ze zkušeností i dalších krajů je zřejmé, že dochází k zužování problematiky 5. zasedání ÚV KSČ na technickou stránku rozvoje výroby bez spojení se stranickou prací a ukládáním konkrétních úkolů komunistům. Stranické organizace současně upozorňují i na to, že urychlování vědeckotechnického rozvoje brzdí rozsáhlá, složitá administrativa spojená s pláno-

váním úkolů technického rozvoje a vykazováním výsledků, dlouhé dodací lhůty výrobců speciálních přístrojů, nesladěnost koordinačních úkolů státního plánu a uplatňování nákladového typu cen u výzkumných úkolů.

Stranické orgány a organizace postupně realizují politicko-organizační **zabezpečení Zásad přestavby hospodářského mechanismu ČSSR**, schváleného předsednictvem ÚV KSČ dne 7. ledna 1987. Konkretizovaly je ve vlastních opatřeních a k jejich objasňování svolaly krajské, okresní, podnikové aktivity a semináře stranických, odborových, svazáckých funkcionářů i vedoucích hospodářských pracovníků. V Olomouci (Severomoravský kraj) se například konal celoresortní aktiv stranických a hospodářských funkcionářů z hutnictví a těžkého strojírenství, v Ústí nad Orlicí (Východočeský kraj) aktiv podnikových ředitelů. Byly rovněž využity členské a veřejné schůze ZO KSČ a schůze společenských organizací. Ideově výchovná a masová politická práce je soustředěna na propagandistické zabezpečení přijatých opatření a z toho vyplývající konkrétní úkoly pro oblast stranického vzdělávání a sdělovací prostředky.

Poznatky z aktivů, charakterizovaných vysokou účastí a živou diskusí, potvrzují aktivní zájem o přestavbu, souhlas s přijatými záměry, zejména ve vztahu k prosazování vyšší kvality a efektivnosti národního hospodářství, odměňování podle skutečných výsledků práce. Pracující si uvědomují, že jde o velmi složitý a náročný proces, který se dotkne všech oblastí plánování, řízení a organizace ekonomiky, že se budou měnit metody a přístupy k řešení všech úkolů.

Četné dotazy se týkají jednotlivých stránek působení ekonomických nástrojů, legislativních otázek, vzájemných vazeb a pravomocí VHJ - podnik, přípravy vedoucích hospodářských pracovníků, jejich volitelnosti, úkolů experimentujících podniků a těch, které vyplývají pro politickoorganizačtorskou, řídicí a masovou politickou práci. Z ohlasů v pracovních kolektivech

vyplývá, že informovanost o zásadách přestavby je dosud rámcová a v obecné poloze. Krajské výbory KSČ mají poznatky, že mnozí si zatím dost dobře nedovedou představit změny svých povinností a práv. Poukazuje se, že ve srovnání se Sovětským svazem u nás doposud chybí právní předpoklady pro přestavbu hospodářského mechanismu, odborný, ekonomický jazyk je pro dělníky těžký, méně srozumitelný a je požadována populárnější forma výkladu zásad. Mezi pracujícími trvají názory, že prosazování přestavby je pomalé, více se o ní hovoří než koná. Například z okresu Vyškov (Jihomoravský kraj) je signalizováno, že se z tohoto důvodu snížil zájem o ekonomické dění a pracující postupně ztrácejí důvěru v možnost její úspěšné realizace. Dělníci z k.p. Tesla Bratislava doporučují, aby k tak závažné problematice byla organizována školení pro funkcionáře stranických a odborových organizací, kteří dosud poznatky čerpají z denního tisku a to ještě v obecné rovině. Největší nejasnosti se týkají způsobu fungování dodavatelско-odběratelských vztahů, zásad úplného chozrasčotu, bilancování plánu, novelizace Hospodářského zákoníku, Zákoníku práce a Zákona o státním podniku. Projevují se i obavy, zda je v našich silách zavést zásady v celém komplexu do praxe.

Na zmíněném aktivu podnikových ředitelů v Ústí nad Orlicí (Východočeský kraj) většina přítomných vyslovovala také názor, že nejdůležitější je změna výrobní struktury, v níž se za léta nic nezrealizovalo. Měla by se zúžit i za cenu nutné rekvalifikace dělníků a techniků. Pomohl by v tom tvrdší režim z centra. Přehodnotit by se měla také hodnota pracovní síly, čímž by se zamezilo stále extenzivnímu využívání dělníků. Nejvíce kritiky bylo na adresu generálních ředitelství. Všichni zdůrazňovali, že jsou zátěží, brzdou a neřeší účinně problémy podniků. Vyslovovali se z těchto důvodů pro zavedení dvoustupňového řízení. Připomínali také, že je potřebné zpracovat nová pravidla jednoduše a srozumitelně tak, aby mohl pracovní kolektiv spolupůsobit při jejich realizaci.

Přístupy hospodářských vedení a organizací jsou diferencované a doprovázené mnohde vyčkávací taktikou, je kritizován po-

malý postup v dopracovávání a zveřejňování pravidel fungování komplexního experimentu. Celkově jsou v uvádění zásad do praxe nejdále podniky připravující se na experiment. Hlavní pozornost věnují zdokonalování vnitropodnikového řízení, zkvalitňování evidence, norem a kalkulace, rozšiřují počet kolektivů zapojených do brigádních forem organizace práce a odměňování. Například v Severomoravském kraji se jedná o podniky koncernu Sigma, Třinecké železářny VŘSR Třinec, Válcovny plechu a Slezan Frýdek-Místek, Optimit Odry, VŽSKG, NHKG, Strojsvit Krnov a další podniky a organizace.

Krajské (městské) výbory strany **posuzují situaci v zemědělství**, kde silné dešťové srážky způsobily téměř všude přerušení prací na polích. S obtížemi se získávalo zelené krmení k zabezpečení výživy hospodářských zvířat. Docházelo k velmi silnému poškození půdy i porostů sklízecí a dopravní technikou. V současném období vstupují všechny zemědělské podniky do sklizně porostů pícnin. Na základě přijatých politickoorganizačních opatření pomáhají při jejich zajišťování společenské organizace Národní fronty a další občané zejména při sklizni sena z těžkopřístupných ploch. Začíná se s jednocením cukrové řepy, pokračuje ošetřování porostů proti plevelům a plísním, opravy sklízecí techniky na žňové práce. Agrozet zabezpečuje chybějící náhradní díly a je předpoklad, že do zahájení žní budou stroje a zařízení v požadovaném rozsahu opraveny. Na včasné i kvalitní provedení všech činností je směřována hmotná zainteresovanost a jsou vyhlašovány socialistické závazky.

V oblasti zemědělství se projevuje řada problémů, jejichž odstraňování napomáhají stranické orgány. Například předsednictvo jihomoravského KV KSČ se zabývalo 21. 5. 1987 dodavatelsko-odběratelskými vztahy mezi průmyslovými a zemědělskými podniky Fruta a Sloko. Přijalo k této problematice opatření, ale některé připomínky je potřebné řešit prostřednictvím MZVž ČSR. Jedná se m.j. o problémy, které se projevují v nepružné cenové politice u některých druhů zeleniny, především rajčat a okurek.

Ze Středočeského, Východočeského, Západočeského a Středoslovenského kraje je signalizován nedostatek sběracích ústrojí a převodových skříní na samosběrací vozy. Ve Východočeském a Středoslovenském kraji chybí některé položky na E-280, E-281 a E-301, v Západočeském na řezačky SPS-35, E-280, samosběrací velkoobjemové vozy (klínové řemeny, ložiska řady I., převodové skříně, mačkače píce, prsty atd.). Projevuje se nedostatek pneumatik různých rozměrů. Západočeský KV KSČ dále upozorňuje, že vážným problémem je nízká kvalita dodávaných traktorů ze ZŽS Martin. V mnoha případech jsou tyto ze železničních vagónů odtahovány přímo do opravy, mají vadná vstřikovací čerpadla, servořízení i motory. Pro nedostatek náhradních dílů je jich v Agrozetu Kožlany odstaveno 19. Východočeský KV KSČ kritizuje nedostatek kapalných hnojiv Dam 390 z Chemických závodů Litvínov a upozorňuje, že přípravek k likvidaci výskytu padlí travního nekryje potřeby zemědělců.

Činnost národních výborů a společenských organizací Národní fronty je zaměřena na plnění volebních programů a realizaci opatření k tvorbě i ochraně životního prostředí. V krajích i okresech byly vyhodnocovány dosažené výsledky a oceňovány nejlepší kolektivy i jednotlivci. Krajské výbory strany vyzvedávají aktivitu občanů, kterou dokumentují hodnoty díla vytvořené při jarních směnách ve zlepšování životního prostředí, při pomoci zemědělství, lesům, dokončování některých akcí volebních programů apod. Například v okrese Šumperk (Severomoravský kraj) je tato hodnota vyšší než 14,4 mil. Kčs. Bylo osazeno 120 980 m² ploch, vysazeno přes 117 000 stromů a nasbíráno 3 370 tun druhotných surovin. V rámci Středočeského kraje činí takto vytvořená hodnota téměř 100 mil. Kčs. Jarních směn Národní fronty se zde zúčastnilo přes 810 000 občanů, kteří odpracovali 5 milionů 691 tisíc brigádnických hodin. Nejlepších výsledků dosáhli v okresech Beroun, Benešov a Mělník.

Situaci na vnitřním trhu základního potravinářského zboží hodnotí územní stranické orgány jako stabilizovanou. Není plně

uspokojována poptávka v sortimentu masa, masných a mléčných výrobků, kořenové zeleniny a jižního ovoce. Kritizovány jsou vysoké ceny ranné zeleniny. Složitější zůstává zásobování trhu průmyslovým zbožím. Převládají připomínky k přetrvávajícímu nedostatku výrobků dlouhodobé spotřeby, tak jak bylo uváděno v předchozích informacích. Stupňuje se kritika úzkého sortimentu, nízké technické úrovně a vysokých cen elektrotechnického zboží i dětského odívání a obuvi.

Kromě **názorů hospodářského charakteru** silně ovlivněných skutečným stavem plnění plánu příslušného průmyslového závodu či instituce a dalších otázek vnitropolitického rázu, vyslovují se komunisté i bezpartijní kladně ke zvyšující se publicitě a konkrétní kritice nedostatků ve stranickém tisku a sdělovacích prostředcích. Požadovány jsou však informace o opatřeních vyvozených vůči podnikům a jednotlivcům podílejících se na nedostatečné kvalitě výrobků. Obecně převládá mínění, že problémy jsou sice otevřeny, ale chybějí účinné závěry k jejich odstranění. Stálým předmětem diskuse mezi občany jsou realizované kádrové změny v ústředních orgánech. Z Jihomoravského a Západočeského kraje je poukazováno, že jsou prováděny neperspektivně a do funkcí nejsou voleni mladší soudruzi.

Široká veřejnost vyjadřuje plnou podporu mírové politice SSSR a ostatních socialistických zemí. Pozitivní ohlas vyvolala návštěva generálního tajemníka ÚV KSSS s. Michaila Gorbačova v RSR a jeho rozhovor poskytnutý italským novinářům. Oceňován je reálný pohled s. Gorbačova na řešení složitých mezinárodních problémů a otevřenost odpovědí týkajících se přestavby sovětské společnosti. Živou diskusi podnítila návštěva ministra zahraničních věcí USA Schultze v SSSR, obavy vyvolává naopak napětí v oblasti Perského zálivu a vývoj mezi Irákem a Íránem. Se zájmem byla sledována cesta soudruha Štrougala do Číny a na Kypr, soudruha Chňoupka do Španělska, NSR a Afghanistanu. V této souvislosti je poukazováno na malou informovanost o výsledcích a přínosech těchto jednání